

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Evy Krčmářové a soudců JUDr. Miroslava Řezáče a JUDr. Bronislavy Tinklové, LL. M., ve věci

žalobce: **Kate Fox Media s. r. o.**, IČO 28507096,
sídlem Zoubkova 2154/3, 150 00 Praha 5,
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Šabatkou,
sídlem Panská 854/2, 110 00 Praha 1,

proti
žalovanému: **Veletřhy Brno, a. s.**, IČO 25582518,
sídlem Výstaviště 405/1, 603 00 Brno,
zastoupený advokátem JUDr. PhDr. Radkem Mylbachrem,
sídlem Výstaviště 405/1, 603 00 Brno,

o zaplacení částky 250 000 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 24. května 2018, č. j. 63 C 237/2016-66,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** v I. výroku **mění** tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 250 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 30. 10. 2015 do zaplacení, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení před soudem prvního stupně ve výši 64 953,50 Kč, k rukám právního zástupce žalobce, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady odvolacího a dovolacího řízení ve výši 141 842,57 Kč, k rukám právního zástupce žalobce, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal vůči žalovanému zaplacení smluvní pokuty ve výši 250 000 Kč s konkretizovaným zákonným úrokem z prodlení.
2. Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 24. 5. 2018, č. j. 63 C 237/2016-66, žalobu zamítl a přiznal žalovanému náhradu nákladů řízení.
3. K odvolání žalobce Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 5. 3. 2020, č. j. 74 Co 167/2018-124, změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobě vyhověl, a uložil žalovanému nahradit žalobci náklady řízení před soudy obou stupňů.
4. K dovolání žalovaného Nejvyšší soud rozsudkem velkého senátu svého občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 11. 2. 2023, č. j. 31 Cdo 2273/2022-162 (dále jen „rozsudek velkého senátu Nejvyššího soudu“), zrušil rozsudek odvolacího soudu ze dne 5. 3. 2020 a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.
5. Nejvyšší soud uzavřel, že odvolací soud vycházel z judikatorních závěrů, v nichž se Nejvyšší soud vyjadřoval k moderaci smluvní pokuty v režimu zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, účinného do 31. 12. 2013 (dále jen „obch. zák.“), a k nimž se Nejvyšší soud přihlásil v označených rozhodnutích tříčlenných senátů Nejvyššího soudu též pro poměry výkladu zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též jen „o. z.“) [srov. odstavec 37. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu]. V souladu s touto judikaturou považoval odvolací soud za významné jen důvody, které vedly ke sjednání smluvní pokuty, a okolnosti, které její sjednání provázely, aniž se podrobněji zabýval tím, jakou funkci měla smluvní pokuta plnit, a tím, zda a jaká újma byla způsobena žalobci porušením smluvní povinnosti utvrzené smluvní pokutou.
6. Velký senát následně uvedl, že závěry judikatury, která převzala judikaturu k obchodnímu zákoníku, nesdílí. Nosné závěry rozsudku velkého senátu (pro odvolací soud závazné) lze shrnout následovně:

[1] Moderaci smluvní pokuty podle § 2051 o. z. nelze (oproti pojetí přijatému při výkladu § 301 obch. zák.) pojímat jako nástroj obsahové kontroly přiměřenosti ujednání. Jejím východiskem se naopak stává zkoumání přiměřenosti konkrétní pohledávky na smluvní pokutu a jejím cílem pak zajištění toho, aby s ohledem na konkrétní zájmy stran nebyla věřiteli hrazena smluvní pokuta in concreto nepřiměřená (odstavec 53. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

[2] Vzhledem k tomu, že zkoumání přiměřenosti smluvní pokuty (konkrétního nároku) a její následná moderace na přiměřenou částku nezbytně vyžadují vážení konkrétních zájmů dlužníka a věřitele při konkrétním porušení smluvní povinnosti, budou při posouzení přiměřenosti hrát roli nejen okolnosti známé již v době sjednávání smluvní pokuty (může se uplatnit též kritérium hodnoty a významu zajišťované povinnosti, to se však může po sjednání smluvní pokuty změnit), ale též okolnosti, které zde byly při porušení smluvní povinnosti, jakož i okolnosti, které nastaly po porušení, mají-li v porušení smluvní povinnosti nepochybně původ (např. dodatečně vzniklá újma) a byly-li v době porušení povinnosti předvídatelné. Není-li totiž zřejmé, jakým způsobem a za jakých okolností porušení smluvní povinnosti nastalo a v jaké míře se dotklo zájmů věřitele, nelze zodpovědět otázku, zda nárok ze smluvní pokuty je in concreto nepřiměřený. Moderace přitom může být užita jen tam, kde o nepřiměřenosti nároku ze smluvní pokuty nepanují pochybnosti, neboť jen tehdy je soudní zásah do pohledávky věřitele (tj. do vlastnického práva chráněného čl. 11 Listiny základních práv a svobod) ospravedlnitelný (odstavec 56. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

[3] Aby soud mohl posoudit (ne)priměřenost nároku ze smluvní pokuty, musí si nejprve prostřednictvím výkladu ujednání o smluvní pokutě podle § 555 a násl. o. z. ujasnit, jakou funkci

měla daná smluvní pokuta (in concreto) plnit, neboť v závislosti na tom, jaké funkce plní, sleduje smluvní pokuta různé zájmy stran a pro posouzení přiměřenosti tak budou rozhodující též odlišné aspekty. Nepodaří-li se soudu cestou subjektivního výkladu objasnit, k jaké funkci smluvní pokuty vůle stran směřovala (co strany hodlaly ujednáním docílit), lze v rámci objektivního výkladu (§ 556 odst. 1 věta druhá o. z.) podpůrně využít dále popsanych vodítek (odstavec 57. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

[4] Primárně lze vyjít z předpokladu, že každá smluvní pokuta se vyznačuje preventivní (nátlakovou) funkcí, neboť vytváří na dlužníka dodatečný nátlak (nad rámec samotného obligačního účinku rezultujícího ze smlouvy), aby smluvní povinnosti dostál, respektive ji neporušil. Smluvní pokuta může dále plnit výlučně paušalizační funkci (paušalizace náhrady škody, dále též jen „paušalizační smluvní pokuta“), nebo výlučně funkci sankční (dále též jen „sankční smluvní pokuta“), případně dílem funkci sankční a dílem paušalizační (odstavec 58. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

[5] Z dispozitivního ustanovení § 2050 o. z. se podává, že věřitel nemá právo na náhradu škody vzniklé z porušení povinnosti, ke které se smluvní pokuta vztahuje. V pochybnostech je tedy možné vycházet z toho, že smluvní pokuta slouží k paušalizaci náhrady škody. Tento závěr se však nemůže prosadit tehdy, je-li utvrzená smluvní povinnost takové povahy, že škoda, kterou mohly strany v době ujednání smluvní pokuty předvídat (posuzováno optikou poměrů v době ujednání, neboť jde o výklad právního jednání), se v podstatné míře odchyluje od sjednané (částkou či sazbou) smluvní pokuty. Bude-li sjednaná výše smluvní pokuty významně nižší než škoda, kterou strany mohly očekávat, pak měla smluvní pokuta spíše funkci sankční. Naproti tomu přesahuje-li sjednaná výše smluvní pokuty významně očekávanou výši škody, pak smluvní pokuta měla jak funkci paušalizační, tak funkci sankční. Na sankční smluvní pokutu lze usuzovat zejména tehdy, je-li utvrzena povinnost, při jejímž porušení nehrozí věřiteli žádná škoda, kterou by byl dlužník jinak povinen nahradit za podmínek § 2913 o. z. O tom, zda strany sjednaly sankční smluvní pokutu, může svědčit i ujednání, jímž se odchýlily od ustanovení § 2050 o. z. (odstavec 59. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

[6] Má-li moderace zabránit tomu, aby byl dlužník nucen zaplatit nepřiměřenou (nespravedlivou) smluvní pokutu, a zmiňuje-li ustanovení § 2051 věty první o. z. škodu jako spodní hranici pro její snížení a věta druhá výslovně počítá s možností věřitele uplatnit u soudu nárok na později vzniklou škodu v rozsahu částky, o niž byla smluvní pokuta snížena, je nabíledni, že u paušalizační (alespoň zčásti) smluvní pokuty musí patřit mezi rozhodující okolnosti pro úvahu o nepřiměřenosti výše vzniklé škody (...). U ryze sankční smluvní pokuty naopak výše škody významnou okolností není (odstavec 60. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

[7] Jednotlivé předpoklady liberace, zejména zohlednění předvídatelnosti a překonatelnosti překážky, sféry, odkud překážka pochází, skutečnosti, zda dlužník učinil jakékoliv opatření, aby škodě zamezil, samy o sobě nesignalují nepřiměřenosti paušalizační smluvní pokuty. Význam mohou mít jen tehdy, jestliže by ve svém souhrnu představovaly důvod k liberaci, neboť dlužník by za způsobenou škodu podle § 2913 odst. 2 o. z. neodpovídal. Bude-li však posuzována přiměřenost sankční smluvní pokuty, mohou hrát roli i samy o sobě, neboť má-li mít pokuta přiměřený sankční efekt a fungovat jako individuální prevence, musí být brán zřetel na to, jakou kvalitou se vyznačovalo porušení smluvní povinnosti a jaká sankce je tedy za daných okolností adekvátní. U sankční smluvní pokuty lze zohlednit též otázku zavinění, neboť sankce může plnit svůj efekt jen tehdy, lze-li jednajícímu vytknout, že si nepočínal tak, jak si počínat mohl a měl (odstavec 61. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

[8] Význam paušalizační smluvní pokuty se tak projevuje především v tom, že věřitel není povinen ve sporu o uhrazení smluvní pokuty tvrdit a prokazovat splnění předpokladů nároku na náhradu škody. Význam sankční smluvní pokuty se pak projevuje rovněž v tom, že za porušení smluvní pokutou utvrzené smluvní povinnosti odpovídá dlužník objektivně (tj. bez ohledu na jeho

případně zavinění). Proto povinností věřitele ze smluvní pokuty (jakékoli) je pouze tvrdit a prokázat, že smluvní povinnost byla utvrzena smluvní pokutou v určité výši a následně porušena. Je to naopak dlužník, jehož tíží břemeno tvrzení a důkazní břemeno ohledně objasnění okolností, z nichž lze usoudit na nepřiměřenost smluvní pokuty (tj. i okolností týkajících se výše škody, zavinění, či případného naplnění liberačních důvodů). V tomto ohledu je pak třeba zdůraznit, že i přes značnou provázanost obou institutů absence předpokladů vzniku nároku na náhradu škody nemá za následek absenci předpokladů pro vznik (existenci) nároku na smluvní pokutu (odstavec 62. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

[9] Shora popsanému (obecnému) smyslu paušalizační smluvní pokuty, jakož i charakteru moderace jakožto zásadně výjimečnému nástroji umožňujícímu soudu korigovat výši nepřiměřeného nároku na smluvní pokutu, pak rovněž odpovídá, že z hlediska zjišťování skutkového stavu se výše vzniklé škody stává ve sporu o uhrazení smluvní pokuty relevantní teprve tehdy, je-li soudu z tvrzení stran a běžného chodu věcí zřejmé, že je ve zjevném nepoměru ke smluvní pokutě. Vzhledem k tomu, že moderace je možná jen tehdy, je-li tu výrazný nepoměr mezi vzniklou škodou a smluvní pokutou, která měla odpovídat jiné předpokládané výši škody, není třeba, aby výše škody byla přesně vyčíslena. Řízení, jehož předmětem je nárok ze smluvní pokuty, se nemůže stát složitým a dlouhým sporem o výši vzniklé škody (odstavec 63. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

[10] Má-li smluvní pokuta plnit funkci dílem paušalizační, dílem sankční, je namístě přiznat vyšší váhu těm okolnostem, které jsou rozhodující pro funkci, která převažuje. Vzhledem k tomu, že každá smluvní pokuta, byť v různé intenzitě, plní rovněž funkci preventivní (nátlakovou), je namístě při zkoumání přiměřenosti zohlednit též narušení zájmů věřitele spočívajících v nepohodlí, nejistotě a narušeném očekávání, jež se cestou práva na náhradu škody nekompenzují. U sankční pokuty půjde o zásadní zájmy věřitele, které jsou jejím prostřednictvím chráněny. V případě moderace paušalizační smluvní pokuty budou mít tyto zájmy zpravidla nižší význam (odstavec 64. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

[11] Postup soudu při moderaci podle § 2051 o. z. lze rozlišit na následující fáze (kroky). V prvním kroku soud při využití interpretačních pravidel stanovených v § 555 a násl. o. z. nejprve zjistí, jakou funkci měla smluvní pokuta plnit. Poté se zabývá konkrétními okolnostmi s přihlédnutím ke zjištěné funkci smluvní pokuty. Zřetel přitom vezme na všechny okolnosti konkrétního případu, přičemž zohlední nejen okolnosti známé již v době sjednávání smluvní pokuty, nýbrž též okolnosti, které byly dány při porušení smluvní povinnosti, jakož i okolnosti nastalé později, mají-li v samotném porušení smluvní povinnosti původ. Na základě těchto okolností zodpoví otázku, zda výše smluvní pokuty je přiměřená vzhledem k věřitelovým zájmům, které byly narušeny v důsledku porušení smluvní povinnosti a měly být smluvní pokutou chráněny (odstavec 66. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

[12] Dospěje-li soud v předchozím kroku k závěru, že smluvní pokuta není nepřiměřená, případně nepodaří-li se mu na základě provedeného dokazování objasnit rozsah následků porušení smluvní povinnosti ve sféře věřitele, aby mohl učinit právní závěr o nepřiměřenosti nároku ze smluvní pokuty, nemůže nárok věřitele na smluvní pokutu snížit. V opačném případě soud ve třetím kroku sníží smluvní pokutu na přiměřenou výši (spravedlivou in concreto) se zřetelem k těm funkcím, které má plnit, a s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti. Je přitom limitován výší škody vzniklé do doby rozhodnutí porušením povinnosti, na kterou se smluvní pokuta vztahuje (odstavec 66. odůvodnění rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu).

7. Pro poměry dané věci pak Nejvyšší soud uvedl, že pochybnosti ohledně otázky, zda informace, že žalobce má zájem uspořádat ve výstavním areálu žalovaného v letech 2016 až 2017 vlastními silami automobilový veletrh, byla důvěrnou informací ve smyslu čl. IV bod 1 „Prohlášení zájmu – Letter of Intent“ (dále též jen „LOI“), založené tím, že výklad právního jednání účastníky je v průběhu řízení vzájemně odlišný, je třeba odstranit výkladem za užití pravidel upravených v § 555

a § 556 o. z. [blíže vysvětlených zejména v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2017, sp. zn. 29 Cdo 61/2017, uveřejněném pod č. 4/2019 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 4/2019“)].

8. Krajský soud v Brně jako soud odvolací [§ 10 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“)] v následném odvolacím řízení po zjištění, že odvolání bylo podáno k tomu oprávněnou osobou (§ 201 o. s. ř.), směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné (§ 201, § 202 o. s. ř.) a bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.), v souladu s ustanovením § 212 a § 212a odst. 1 o. s. ř. přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení mu předcházející v mezích, ve kterých se odvolatel přezkoumání rozhodnutí domáhal i z důvodů, které nebyly v odvolání uplatněny, a po nařízeném jednání (§ 214 odst. 1 o. s. ř.) dospěl při respektu k závěrům rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu k závěru, že odvolání je důvodné.
9. V novém odvolacím řízení zástupci účastníků po poučení dle § 118a odst. 1 o. s. ř. doplnili skutková tvrzení následovně:
10. Stran otázky, co bylo důvěrnou informací ve smyslu čl. IV bod 1 LOI, o které se strany zavázaly zachovávat mlčenlivost (dále jen „Důvěrná informace“), žalobce tvrdil, že šlo o informaci, že má zájem ve výstavním areálu žalovaného v letech 2016 až 2017 vlastními silami uspořádat automobilový veletrh.
11. Žalovaný tvrdil, že Důvěrnou informací byly např. informace, jak se bude veletrh jmenovat, jaká bude jeho právní a obchodní povaha v rámci žalovaného, že nebude vytvářet dojem spojení veletrhu s aktivitami žalovaného, otázka termínu a jeho fixace vůči veletržnímu kalendáři žalovaného, otázka využití technických a dalších doprovodných služeb a podmínky jejich poskytování.
12. Žalobce tvrdil, že cílem smluvní pokuty bylo zajistit, aby se nikdo nedozvěděl, že jedná se žalovaným o uspořádání veletrhu v Brně. Nechtěl, aby se vyzradily jeho obchodní záměry.
13. Žalovaný tvrdil, že převažující funkcí smluvní pokuty byla funkce paušalizační, což vyplývá také z toho, že žalobce nesouhlasil s tím, aby porušení povinnosti mlčenlivosti zůstalo v rovině náhrady škody a trval na utvrzení závazku mlčenlivosti smluvní pokutou. Pro žalovaného ujednání o smluvní pokutě nemělo klíčový význam.
14. K otázce, jak konkrétně se zveřejnění informace, že bude pořádat automobilový veletrh, dotklo zájmů žalobce, žalobce tvrdil, že znění článku je pejorativní a vyznívá výsměšně (v tom duchu, že žalovaný nemá valné mínění o schopnosti žalobce uspořádat veletrh).
15. Žalovaný tvrdil, že žalobci zveřejněním této informace žádná škoda nevznikla, což vyplývá z e-mailu ze dne 6. 10. 2015, ve kterém žalobce hovoří pouze o hypotetické možnosti vzniku škody.
16. Žalovaný požadoval, aby odvolací soud moderoval smluvní pokutu, a aby přitom vzal v úvahu, že od října 2015 již spolupráce mezi účastníky neměla podle LOI exkluzivní charakter, že smluvní pokuta byla dána iniciativou žalobce a že v řízení nebylo ani tvrzeno, jaká škoda měla žalobci vzniknout a co konkrétně žalobce ztratil v důsledku porušení LOI.
17. Odvolací soud na jednáních konaných dne 24. 5. 2023 a 31. 5. 2023 zopakoval dokazování listinou označenou jako „Prohlášení zájmu – Letter of Intent“, výtiskem deníku E15 ze dne 23. 9. 2015, e-mailovou komunikací účastníků ze dne 6. 10. 2015, výsledkem z vyhledávání doménového hesla autofox.cz, výzvou žalobce ze dne 16. 10. 2015, listinou označenou jako „Věc: porušení mlčenlivosti“ z 26. 11. 2015, poštovním podacím lístkem a poštovní dodejkou a doplnil dokazování výslechem bývalého místopředsedy představenstva žalovaného Ing. J. K. (dále jen „J. K.“) a jednatele žalobce M.B. (dále též jen „M. B.“), načež dospěl k závěru, že pro právní posouzení věci jsou podstatná následující skutková zjištění:
 - a) Z „Prohlášení zájmu – Letter of Intent“ vzal odvolací soud za prokázané, že v písemné dohodě uzavřené dne 23. 6. 2015 žalobce a žalovaný vyslovili společný zájem o uspořádání automobilového veletrhu ve výstavním areálu žalovaného v Brně, který měl být uspořádán

jménem a na účet žalobce. Žalovaný měl poskytnout za sjednanou úplatu veletržní prostory k uspořádání veletrhu a veškeré další služby technické povahy (např. dodávku výstavních expozic, médií, obsluhu areálu apod.). Termín konání veletrhu v letech 2016 až 2017 měl být určen dohodou stran. Veletrh měl být zaměřen na nomenklaturu osobních, užitkových, případně nákladních automobilů a medializován a obecně marketingově prezentován jako hostující akce, veletrh pořádaný výlučně žalobcem.

- b) V článku IV bod 1 LOI, označeném jako „Závazek mlčenlivosti a exkluzivity“, bylo ujednáno: „Obě zúčastněné strany přijímají vůči sobě navzájem závazek zachování mlčenlivosti o obsahu LOI, jakož i o všech skutečnostech majících povahu obchodního tajemství příslušné smluvní strany, které se smluvní strany dozví na základě tohoto LOI anebo o skutečnostech, jejichž vyjádření může způsobit druhé smluvní straně újmu (dále jen „Důvěrné informace“). Případná jednostranná smluvní prohlášení, mající vazbu na Důvěrné informace, činěná jakoukoli ze smluvních stran, vyžadují před jejich zveřejněním předchozího souhlasu druhé smluvní strany. Pro případ porušení jakékoli povinnosti mlčenlivosti uvedené v tomto článku strany sjednávají závazek k úhradě smluvní pokuty ve výši 250 000 Kč, a to tou stranou, která takovou povinnost porušila. Povinností k úhradě smluvní pokuty není dotčen nárok dotčené strany na náhradu škody v plné výši“.
- c) V čl. IV bod 2 LOI se žalovaný zavázal, že po dobu čtyř měsíců po uzavření LOI nebude jednat o pořádání veletrhu pro rok 2016 až 2017 s jinou osobou.
- d) Ze shodných tvrzení účastníků na jednání odvolacího soudu konaném dne 26. 4. 2023 odvolací soud zjistil, že jednání účastníků před uzavřením LOI probíhala tak, že žalobce kontaktoval žalovaného se zájmem uspořádat autosalon, poté mu zaslal návrh dohody o ochraně důvěrných informací a exkluzivní spolupráci, který také obsahoval ujednání o smluvní pokutě obdobné ujednání obsaženému v čl. IV bod 1 LOI a také obsahoval ujednání o náhradě škody. Žalovaný odpověděl, že sám připraví návrh, který následně poslal žalobci. V návrhu žalovaného byla obsažena povinnost mlčenlivosti, nebyla však sankcionována smluvní pokutou. Žalobce požadoval po žalovaném smluvní pokutu doplnit v obdobném znění jako bylo v jeho původním návrhu. V obou nakonec nepodepsaných návrzích bylo ujednání o náhradě škody pro případ vyjádření informací, které mají důvěrný charakter.
- e) Z výtisku deníku E15 vydaného dne 23. 9. 2015 odvolací soud zjistil, že na str. 12-13 byl zveřejněn rozhovor s místopředsedou představenstva žalovaného J. K., označený jako „Globální rozhodnutí firem na nás těžce dopadá“, začínající na straně 7 pod titulkem „Veletrhy Brno jednají s dalším zájemcem o Autosalon“, ve kterém je zveřejněn následující text: „Po letošním neúspěšném pokusu o obnovení brněnského Autosalonu ve spolupráci se Svazem dovozců automobilů se Veletrhům Brno ozval další zájemce. „Uzavřeli jsme dohodu s vydavatelstvím Autofox, které má pocit, že je schopno Autosalon zorganizovat. Dali jsme jim čas do konce roku“, řekl v rozhovoru pro deník E15 generální ředitel Veletrhů Brno J. K., „Jejich šéf přišel s tím, že všechny v oboru zná a že je přesvědčen, že se mu podaří Autosalon zorganizovat vlastními silami, a to už příští rok. Tak jsem mu popřál hodně štěstí“ dodal K.. Samotné vydavatelství nechtělo jednání s veletrhy a automobilkami příliš komentovat. „Autofox neustále zvažuje řadu možností rozvoje, z nichž některé jsou v jednání s potenciálními dodavateli a partnery. Veškerá tato jednání však podléhají mlčenlivosti“, uvedl výkonný ředitel severu M. B.“
- f) Mezi účastníky bylo nesporné, že žalovaný si předchozí souhlas žalobce ke zveřejnění této informace nevyžádal.
- g) Z vyhledávání v registru (Whois) odvolací soud zjistil, že držitelem doménového jména autofox.cz je od 8. 1. 2018 žalobce.
- h) Z e-mailové komunikace účastníků ze dne 6. 10. 2015 vzal odvolací soud za prokázané, že žalobce jednající M. B. žalovanému sdělil, že zaznamenal porušení dohody o mlčenlivosti vyplývající z

LOI, a to vyjádřením J. K. v deníku E15. Z toho mu vznikl nárok na sjednanou smluvní pokutu, protože informace ho může poškodit vůči stávajícím i budoucím dodavatelům a smluvním partnerům.

- ch) Žalovaný jednající prostřednictvím J. K. v reakci na toto sdělení M. B. uvedl: „Smyslem mého rozhovoru pro E15 bylo sdělit, že BVV v současnosti o pořadatelské akci Autosalon neusiluje, ale má dohodu s Kate Fox Media. Informace o existenci samotné dohody snad není porušením mlčenlivosti. Bez této informace to totiž vypadá tak, že o Autosalon nemáme zájem a nic s tím dále neděláme“.
- i) Z přípisu ze dne 16. 10. 2015, poštovního podacího lístku a poštovní dodejky odvolací soud zjistil, že přípisem doručeným žalovanému dne 20. 10. 2015 žalobce vyzval žalovaného k zaplacení částky 250 000 Kč z titulu smluvní pokuty vyúčtované za porušení mlčenlivosti z LOI, konkrétně za vyzrazení obsahu LOI J. K. ve vydání deníku E15 ze dne 23. 9. 2015, do sedmi dnů pracovních dnů od doručení přípisu.
- j) Z listiny označen jako „Věc: porušení mlčenlivosti“ odvolací soud zjistil, že v přípise ze dne 26. 11. 2015 právní zástupce žalobce v reakci na dopis právního zástupce žalovaného ze dne 26. 10. 2015 uvedl, že zveřejněným rozhovorem žalovaný nerespektoval smluvní závazek a v rozporu s dohodou o mlčenlivosti vyzradil (navíc veřejně v rozsahu celostátního deníku), že s žalobcem uzavřel dohodu o možném budoucím pořádání Autosalonu, že ji uzavřel do konce roku, že žalobce hodlá pořádat Autosalon v určitém termínu a že ho hodlá uspořádat vlastními silami. Žalobce uvedl: „to, že došlo k vyzrazení obsahu LOI je tedy zřejmé“ a žalovanému vytýkal, že v rozhovoru užil téměř pejorativní výrazy. Dále uvedl: „S ohledem na dikci sjednané smluvní pokuty není ani povinností mého klienta jakkoli prokazovat vzniklou škodu, či zavinění Vašeho klienta. Ostatně jak jste sám napsal, základním smyslem institutu smluvní pokuty je paušalizovat škodu, bez nutnosti prokazovat její vznik či zavinění porušitele.“
- k) Z výpovědi bývalého místopředsedy představenstva žalovaného J. K. vzal odvolací soud za prokázány následující skutečnosti:

[1] Po neúspěšném autosalonu pořádaném žalovaným v roce 2013 kontaktoval v roce 2015 žalovaného (prostřednictvím místopředsedy představenstva a generálního ředitele J. K.) žalobce (prostřednictvím jednatele M. B.) s návrhem, že žalobce je schopen autosalon uspořádat.

[2] Žalovaný zaslal žalobci standardní smlouvu (jež používal na obdobné případy), která obsahovala závazek mlčenlivosti bez ujednání o smluvní pokutě a pojem „obchodní tajemství“, kterým byly míněny cenové podmínky, jež nebyly zveřejněny na internetu. Závazek mlčenlivosti obsahovala standardní smlouva žalovaného proto „že se o tom nebude moc mluvit, aby třeba to nebyl další neúspěch firmy.“

[3] S žalobcem za žalovaného jednal vždy pouze J. K., který také LOI podepsal a před podpisem četl.

[4] M. B. a J. K. o uzavření LOI komunikovali prostřednictvím e-mailů – návrhy M. B. přeposílal J. K. advokátovi žalovaného JUDr. Mylbacherovi, neboť řešil pouze obchodní princip smlouvy, kterým bylo dát někomu šanci pořádat autosalon. Podle uzavřené LOI měl žalovaný žalobci poskytnout pro autosalon výstavní plochu a technické služby, akce se však neměla jmenovat Autosalon Brno (neboť jde o značku a logo žalovaného), ale měl se vymyslet jiný název.

[5] J. K. považoval LOI za víceméně nezávazný právní dokument, za dohodu partnerů, a když se to povede, tak potom teprve by přišly na řadu obchodní smlouvy, cenové podmínky a podobně.

[6] Smluvní pokuta byla do LOI zakotvena na základě požadavku žalobce, se kterým J. K. souhlasil. J. K. s M. B. ujednání o smluvní pokutě nikdy neřešili. J. K. byl na ujednání o smluvní pokutě upozorněn JUDr. Mylbachrem, podle kterého bylo toto ujednání z pohledu žalovaného

přebytečné, nestandardní a divné. Nakonec se však s J. K. shodli, že nemá význam, neboť z něj nemůže vzniknout žádný spor. Žalobce na ujednání o smluvní pokutě trval a žalovaný s tím neměl zásadní problém, proto LOI podepsal.

[7] J. K. nevěděl, proč LOI obsahuje také ujednání o náhradě škody, čl. IV LOI neřešil, ani co je „důvěrná informace“, bral to jako právní formulku.

[8] K opakovanému dotazu J. K. uvedl, že za „důvěrnou informaci“ dle čl. IV bod 1 LOI považoval skutečnost, že žalovaný poskytne žalobci výstavní plochu v případě, že žalobce poskytne projekt, neboť to jinak byly všechno obecné věci.

[9] Pro žalovaného by však důvěrnými informacemi byly „asi“ až obchodní a cenové podmínky projektu, nikoliv to, že někdo se chce pokusit oživit autosalon.

[10] K otázce významu smluvní pokuty J. K. vypověděl, že cíl smluvní pokuty byl spekulativní, „se čekalo na nějakou příležitost, že nás tady pan B. napadne nějak.“, resp. že neví, co bylo cílem, neboť uběhla od podpisu dlouhá doba. Smluvní pokuta měla zřejmě krýt pouze to, v jakém rozsahu žalovaný poskytne výstavní plochy, což byla jediná konkrétní informace z LOI, která však z pohledu žalovaného mohla být zveřejněna, pro žalovaného ujednání o smluvní pokutě žádný význam nemělo.

[11] Po uzavření LOI do poskytnutí předmětného rozhovoru žalobce žalovaného neinformoval, jak pokračuje akvizice či nábor vystavovatelů. Žalovaný neměl žádný feedback od žalobce a nevěděl, jestli vůbec v tom něco dělá.

[12] Předmětný novinový článek nebyl upravován. Zveřejnění informace v novinách, že se má autosalon konat v Brně, měla probudit potenciální zájemce, neboť média se v té době žalovaného ptala, co je s autosalonem, takže ze strany žalovaného bylo vhodné vzbudit naději, že autosalon bude prezentovat, takže informace, že autosalon někdo chce připravit, byla pozitivní zpráva pro veřejnost a připomenutí aktérům autosalonu. Informace byla zveřejněna v dobré vůli, že vůbec se o to někdo chce pokusit, „ale jako existence toho LOI asi není tajná věc nebo důvěrná.“

[13] J. K. nebylo známo, že by v důsledku zveřejnění informace, že žalobce hodlá pořádat autosalon, vznikla žalobci nějaká konkrétní škoda.

[14] Podle J. K. pokus žalobce uspořádat autosalon nemohla ohrozit skutečnost, že se o této snaze dozví někdo jiný, neboť to ohrožovala tržní situace na trhu automobilů, která je daná objektivně. Žalovaný veřejně říkal, že se snaží dělat autosalon, pak to vzdal. Z pohledu importérů je výhodný pouze autosalon, kam přijde minimálně 100 000 lidí, což vyžaduje určitý prostor, takže taková akce lze uspořádat víceméně pouze na brněnském výstavišti.

l) Z výpovědi jednatele žalobce M. B. vzal odvolací soud za prokázány následující skutečnosti:

[1] Žalobce (prostřednictvím M. B.) oslovil na jaře roku 2015, kdy se v Česku několik let nekonal automobilový veletrh, žalovaného (prostřednictvím J. K.) a nabídl mu pomoc, organizaci nebo spoluorganizaci tohoto veletrhu.

[2] Žalobce zaslal žalovanému návrh smlouvy, ve kterém byla obsažena dohoda o mlčenlivosti a ochraně důvěrných informací. Žalovaný reagoval zasláním protinávrhu, podle kterého měl být žalobce pouze nájemcem prostor. Žalobce následným e-mailem žalovanému sdělil, že mlčenlivost je pro něj klíčovým aspektem. Proto návrh žalovaného v této oblasti připomínkoval. Poté došlo k podpisu LOI.

[3] O obsahu smlouvy jednal M. B. výhradně s J. K., a to po první (jediné) osobní schůzce pouze písemně či e-mailem.

[4] Důvěrnou informací byl celý obsah smlouvy, také informace, že žalobce má zájem ve výstavním areálu žalovaného v letech 2016-2017 vlastními silami uspořádat automobilový veletrh.

[5] Ujednání o smluvní pokutě pro případ porušení mlčenlivosti žalobce do LOI navrhl zakotvit z preventivních a odrazujících důvodů. Chtěl mít jistotu, že žalovaný je motivován mlčenlivost neporušit, neboť šlo o velký projekt a jakákoliv neřízená komunikace, navíc ze strany potenciálního dodavatele, mohla poškodit jeho realizaci. Žalobce měl vlastní časový plán „jak to komunikovat“, i jakými komunikačními kanály. Plánem žalobce rozhodně nebylo, aby první informace o jeho záměru byla v rozhovoru generálního ředitele žalovaného.

[6] Druhým důvodem byla náhrada skutečné škody, pokud by k porušení mlčenlivosti došlo, aby byla jednoduše vymahatelná.

[7] Žalobce do LOI kromě ujednání o smluvní pokutě navrhl také ujednání o tom, že není dotčen nárok strany na náhradu škody, aby měl možnost požadovat pokutu a zároveň uplatnit náhradu škody.

[8] Po podpisu LOI začal žalobce jednat s potenciálními partnery, které oslovil e-mailem s tím, že působí v automobilovém odvětví několik let a zvažuje tento záměr. Řada automobilek reagovala pozitivně a souhlasily se schůzkami (např. Porsche, Ford, Opel, Jaguar, Landrover), po jejichž uskutečnění jim měl žalobce zaslat detailnější koncept a prospekt. Tyto automobilky byly ochotny účastnit se autosalonu v Brně v letech 2016-2017. Na konci každého rozhovoru M. B. sdělil, že tyto informace jsou důvěrné a že tak je potřeba s nimi nakládat. Nevyzrazení takových informací v těchto raných fázích považoval za běžný standard obchodních jednání na úrovni zvykového práva.

[9] Po zveřejnění předmětné informace M. B. kontaktoval J. K., který mu dal najevo, že mlčenlivost neporušil a že komunikovat záměr potenciálního zákazníka je v pořádku. Došlo tak k narušení důvěry účastníků a de facto zmaření záměru. V následujících letech či měsících někteří žalobcem oslovení potenciální partneři pořádání veletrhu (Porsche, Jaguar, Land Rover, Opel) s žalobcem ukončili spolupráci v jiné oblasti, ve které byli jeho klienty (dodávání informačního servisu). Zveřejněním záměru žalobce v celostátním deníku a jeho webové verzi v době, kdy se ještě ani nerozhodl, zda ho chce realizovat, žalovaný vyvinul na žalobce tlak, neboť se jednalo o velmi sledovanou akci, které se dříve v Brně účastnilo 100 000 lidí, došlo k očekávání veřejnosti, že žalobce bude tuto akci pořádat, a k vyzrazení záměru žalobce nejen konkurenci, ale i dalším subjektům, kteří se nápadu mohli ujmout, což se v následujících letech stalo, když v Praze vznikly dva nové veletrhy právě za účasti mediální společnosti ve stejném formátu.

[10] Došlo také k újmě na pověsti žalobce, že si nedokážeme ošetřit mlčenlivost s potenciálním dodavatelem, ale také v tom, že J. K. v rozhovoru spojil žalobce s veletrhem Autosalon Brno, který se už léta nekonal a upadal co se týče počtu vystavovatelů i návštěvníků.

[11] Podle LOI však měl být nový projekt pod značkou žalobce, žalobce zvažoval, že název bude obsahovat slovo autofox, což je jeho obchodní značka a ochranná známka.

[12] Žalobci vznikla zmařením projektu škoda ve formě ušlého zisku a nákladů spojených se stovkami kilometrů ujetých autem na schůzky a desítkami strávených hodin. Pokud např. nějaký partner s žalobcem ukončil spolupráci, tak žalobci vypadla na tržbách nějaká konkrétní částka, kterou lze kvantifikovat. Žalobce tuto škodu odhadl na několik milionů korun.

18. Pro právní hodnocení věci jsou podstatná následující skutková zjištění:
19. V obdobných smlouvách měli žalobce a žalovaný standardně zakotven požadavek mlčenlivosti; žalovaný proto, aby se o tom moc nemluvilo a nebylo to považováno za jeho neúspěch.
20. Před i při uzavření LOI jednali za žalobce výhradně M. B. a za žalovaného J. K.
21. Důvěrnou informací byla skutečnost, že žalovaný poskytne žalobci výstavní plochu v případě, že žalobce poskytne projekt pořádání automobilového veletrhu v letech 2016-2017.

22. Smluvní pokuta i ujednání o náhradě škody byly do LOI zakotveny na základě požadavku žalobce, přičemž žalovaný se začleněním těchto ujednání do LOI bez (vůči žalobci) jakkoli projevených výhrad souhlasil.
23. Primárním cílem ujednání o smluvní pokutě byla motivace, aby nebyla neporušena mlčenlivost o Důvěrných informacích a zajištěna náhrada škody, pokud by k porušení mlčenlivosti došlo.
24. Žalovaný (prostřednictvím J. K.) poskytl bez předchozího souhlasu žalobce rozhovor redaktorovi celostátního deníku E15, který byl zveřejněn ve vydání ze dne 23. 9. 2015, a obsahoval informaci, že žalobce uzavřel s žalovaným dohodu, podle které žalobce vlastními silami ve výstavním areálu žalovaného zorganizuje v letech 2016-2017 Autosalon.
25. Cílem zveřejnění této informace pro žalovaného bylo probudit potenciální zájemce o konání tohoto veletrhu.
26. Pro právní posouzení věci jsou rozhodující následující ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku:

§ 555

(1) Právní jednání se posuzuje podle svého obsahu.

(...)

§ 556

(1) Co je vyjádřeno slovy nebo jinak, vyloží se podle úmyslu jednajícího, byl-li takový úmysl druhé straně znám, anebo musela-li o něm vědět. Nelze-li zjistit úmysl jednajícího, přisuzuje se projevu vůle význam, jaký by mu zpravidla přikládala osoba v postavení toho, jemuž je projev vůle určen.

(2) Při výkladu projevu vůle se přihlídně k praxi zavedené mezi stranami v právním styku, k tomu, co právnímu jednání předcházelo, i k tomu, jak strany následně daly najevo, jaký obsah a význam právnímu jednání přikládají.

§ 2048

(1) Ujednají-li si strany *pro případ porušení smluvené povinnosti smluvní pokutu v určité výši nebo způsob, jak se výše smluvní pokuty určí, může věřitel požadovat smluvní pokutu bez zřetele ke tomu, zda mu porušením utvrzené povinnosti vznikla škoda.*

(...)

§ 2051

Nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu může soud na návrh dlužníka snížit s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti až do výše škody vzniklé do doby rozhodnutí porušením té povinnosti, na kterou se vztahuje smluvní pokuta. K náhradě škody, vznikne-li na ni později právo, je poškozený oprávněn do výše smluvní pokuty.

27. V R 4/2019 Nejvyšší soud vysvětlil, že pro výklad adresovaného právního jednání je určující skutečná vůle jednajícího, která byla anebo musela být známa adresátovi, již je třeba upřednostnit před jejím vnějším projevem (např. objektivním významem užitých slov). Skutečnou vůli jednajícího je třeba posuzovat k okamžiku, kdy projev vůle učinil (kdy se stal perfektním). Teprve tehdy, nelze-li zjistit skutečnou vůli jednajícího (§ 556 odst. 1 věta první o. z.), postupuje soud podle pravidla vyjádřeného v § 556 odst. 1 větě druhé o. z.
28. Promítnuto do poměrů projednávané věci to znamená, že při výkladu sporné otázky, co je Důvěrnou informací, jejíž vyznění bylo sankcionováno smluvní pokutou, je z pohledu

žalovaného jakožto (pochvěného) adresáta tohoto projevu vůle žalobce, nutno zohlednit následující skutečnosti:

29. Sporné slovní spojení „Důvěrná informace“, stejně jako ujednání o smluvní pokutě, bylo v LOI začleněno v článku označeném jako „Závazek mlčenlivosti a exkluzivity“, ve kterém bylo vysvětleno, že Důvěrnou informací je: a) obsah LOI, b) skutečnosti mající povahu obchodního tajemství příslušné smluvní strany, které se smluvní strany dozví na základě tohoto LOI a c) skutečnosti, jejichž vyřazení může způsobit druhé smluvní straně újmu.
30. Podle shodných výpovědí M. B. a J. K. při uzavření LOI tito zástupci jednající za účastníky za Důvěrnou informaci považovali informaci, že žalovaný poskytne žalobci výstavní plochu v případě, že žalobce poskytne projekt na uspořádání automobilového veletrhu pro rok 2016 až 2017.
31. V obdobných smlouvách měli žalobce i žalovaný standardně zakotven požadavek mlčenlivosti; žalovaný proto, aby se „o tom moc nemluvilo“ a nebylo to považováno za jeho neúspěch.
32. V situaci, kdy:

[1] zástupci jednající za účastníky při uzavření LOI shodně vypověděli, že za Důvěrnou informaci při uzavření LOI považovali informaci o tom, že žalovaný poskytne žalobci výstavní plochu v případě, že žalobce poskytne projekt na uspořádání automobilového veletrhu pro rok 2016 až 2017;

[2] obsahem LOI je výhradně deklarování společného zájmu účastníků o uspořádání automobilového veletrhu jménem a na účet žalobce ve výstavním areálu žalovaného v letech 2016 až 2017;

[3] závazek mlčenlivosti o obsahu smluv byl standardně zakotven v obdobných smlouvách účastníků s jinými subjekty (včetně nepřijatého návrhu žalovaného zaslaného žalobci), z pohledu žalovaného proto, aby se „o tom moc nemluvilo“ a nebylo to považováno za jeho neúspěch,

odvolací soud (při zohlednění obsahu sporného výrazu a shora popsanych okolností) nemá žádných pochyb o tom, že jím účastníci chtěli vyjádřit vůli zachovat mlčenlivost o tom, že uzavřeli dohodu, podle které má žalobce zájem ve výstavním areálu žalovaného vlastními silami uspořádat automobilový veletrh v letech 2016 až 2017.

33. Opačný názor žalovaného, podle kterého Důvěrnou informací byly např. informace, jak se bude veletrh jmenovat, jaká bude jeho právní a obchodní povaha v rámci žalovaného, že nebude vytvářet dojem spojení veletrhu s aktivitami žalovaného, otázka termínu a jeho fixace vůči veletržnímu kalendáři žalovaného, otázka využití technických a dalších doprovodných služeb a podmínky jejich poskytování, nemá oporu v provedeném dokazování a pomíjí shora popsaná pravidla výkladu právních jednání; skutečnost, že se J. K. (byť byl na sporné ustanovení výslovně upozorňován advokátem žalovaného) mýlil v právním posouzení závaznosti tohoto ustanovení pro žalovaného, je pro výklad sporného ustanovení bez právního významu.
34. Součástí čl. IV bod 1 LOI bylo také (žalobcem navržené a žalovaným bez výhrad akceptované) ujednání o smluvní pokutě *ve výši 250 000 Kč* pro případ porušení povinnosti mlčenlivosti Důvěrných informacích některou ze smluvních stran, *ve smyslu ustanovení § 2048 věta první o. z.*
35. Tím, že J. K. bez předchozího souhlasu žalobce *zprístupnil redaktorovi* celostátního deníku E15 *Důvěrnou informaci*, žalovaný porušil závazek mlčenlivosti sjednaný v čl. IV bod 1 LOI.
36. Žalovaný tímto jednáním porušil smlouvenou povinnost zajištěnou smluvní pokutou, a žalobcův požadavek na zaplacení smluvní pokuty ve výši 250 000 Kč, vyúčtované přípisem ze dne 16. 10. 2015, je proto podle § 2048 věta první o. z. důvodný.
37. *Odvolací soud se dále zabýval návrhem žalovaného na moderaci smluvní pokuty.*

38. Z výpovědi M. B. a J. K. vyplývá, že smluvní strany chtěly smluvní pokutou docílit zajištění nevyzrazení Důvěrné informace, že žalobce má v zájem v areálu žalovaného v letech 2016 až 2017 vlastními silami uspořádat automobilový veletrh.
39. Ze zjištěného úmyslu stran při uzavření LOI odvolací soud usuzuje na primárně sankční povahu smluvní pokuty, na kterou lze usuzovat také z toho, že smluvní pokutou byla utvrzena povinnost, při jejímž porušení nemusela věřiteli vzniknout žádná škoda, kterou by byl dlužník jinak povinen nahradit za podmínek § 2913 o. z.
40. O tom, že strany sjednaly převážně sankční smluvní pokutu, svědčí i ujednání, jímž se odchýlily od ustanovení § 2050 o. z.
41. Odvolací soud předmětný nárok ze smluvní pokuty nepovažuje v poměrech souzené věci za nepřiměřený (nespravedlivý), neboť z provedeného dokazování je zřejmé, že žalobce měl konkrétní obchodní zájem, aby nedošlo k vyzrazení skutečnosti, že hodlá uspořádat ve výstavním areálu žalovaného automobilový veletrh.
42. Z provedeného dokazování totiž vyplynulo, že před uzavřením LOI se automobilový veletrh ve výstavním areálu žalovaného pořádal naposledy v roce 2013 a že otázka pořádání automobilového veletrhu byla neustále v hledáčku zájmu veřejnosti i médií (což uvedl i zástupce žalovaného na jednání odvolacího soudu konaném dne 26. 4. 2023).
43. Z výpovědi J. K. i M. B. vyplynulo, že zveřejnění této informace v tisku mohlo (a podle J. K. mělo) povzbudit další zájemce o uspořádání automobilového veletrhu, což se mohlo negativně dotknout zájmů žalovaného.
44. Výši smluvní pokuty zajišťující povinnost nevyzradit informaci o tom, že obdobný veletrh má zájem konat v areálu žalovaného vlastními silami žalobce, proto odvolací soud považuje za přiměřenou významu zajišťované povinnosti.
45. Odvolací soud přihlédl i k okolnostem, které zde byly při porušení smluvní povinnosti, konkrétně k tomu, za jakých okolností porušení smluvní povinnosti nastalo a v jaké míře se dotklo zájmů věřitele, konkrétně k tomu, že:
- a) důvěrná informace byla předána celostátnímu médiu a mohla se tak dostat k neomezenému množství osob,
- b) generální ředitel a místopředseda představenstva žalovaného tuto informaci formuloval způsobem, jež vyzněl vůči žalobci negativně (srov. formulaci „Uzavřeli jsme dohodu s vydavatelstvím Autofox, které má pocit, že je schopno Autosalon zorganizovat. Dali jsme jim čas do konce roku“, „Jejich šéf přišel s tím, že všechny v oboru zná a že je přesvědčen, že se mu podaří Autosalon zorganizovat vlastními silami, a to už příští rok. Tak jsem mu popřál hodně štěstí“).
46. Žalovanému lze vytknout, že si nepočínal tak, jak si počínat mohl a měl. Následky porušení povinnosti mlčenlivosti přitom žalovaný mohl předvídat již v době porušení povinnosti.
47. Smluvní pokuta tak je s ohledem na svůj především sankční charakter a na kvalitu porušení smluvní povinnosti za daných okolností adekvátní. Zveřejněním Důvěrné informace výše popsáním způsobem totiž došlo k narušení zásadního zájmu žalobce, který byl prostřednictvím smluvní pokuty chráněn, spočívajícího v tom, že byl v celostátním deníku vyzrazen jeho obchodní záměr, navíc způsobem, jež vyzněl vůči žalobci negativně; navíc bylo narušeno očekávání kýžené spolupráce s žalovaným.
48. Z menší části bylo smyslem a účelem smluvní pokuty také paušalizovat náhradu škody, vyhnout se případným sporům o náhradu vzniklé škody a usnadnit její vymožení. Vzhledem k tomu, že však smluvní pokuta plnila z podstatné části funkci sankční, přiznal soud podstatně vyšší váhu těm okolnostem, které jsou rozhodující pro převažující sankční funkci, a nezabýval se výši škody, jež žalobci dle jeho tvrzení vznikla v důsledku vynaložených cestovních výdajů a ztráty klientů.

U sankční smluvní pokuty totiž výše škody významnou okolností není. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že i přes značnou provázanost obou institutů absence předpokladů vzniku nároku na náhradu škody nemá za následek absenci předpokladů pro vznik (existenci) nároku na smluvní pokutu. Ostatně i podle § 2048 odst. 1 o. z. může věřitel požadovat po dlužníkovi smluvní pokutu bez zřetele k tomu, zda mu porušením utvrzené povinnosti vznikla škoda.

49. K námitce žalovaného, že smluvní pokuta plnila převážně paušalizační funkci, což má vyplývat z komunikace účastníků po zveřejnění posuzované informace, odvolací soud připomíná, že na vůli stran ohledně cíle, jež mělo ujednání o smluvní pokutě plnit, lze usuzovat pouze optikou poměrů v době ujednání, nikoliv v době po porušení smluvní povinnosti.
50. Na výše popsaném závěru odvolacího soudu nezměnila nic ani námitka žalovaného, že od (konce) října 2015 již spolupráce mezi účastníky neměla mít exkluzivní charakter, neboť k porušení smluvní povinnosti došlo v době probíhající exkluzivity; navíc z provedeného dokazování (z obsahu LOI ani z výpovědi M. B. a J. K.) nelze dovodit, že úmyslem stran při uzavření LOI bylo sankci za vyzrazení Důvěrné informace jakkoli časově omezit.
51. Nedůvodná je i námitka žalovaného, že smluvní pokuta byla dána iniciativou žalobce, neboť v řízení byl zjištěn úmysl stran při uzavření LOI, jakož i to, že žalovaný smluvní pokutu bez jakkoliv projevených výhrad akceptoval.
52. Ani námitka, že také žalobce porušil mlčenlivost, když potenciálním vystavovatelům sdělil, kdy a kde se má automobilový veletrh konat, není důvodná. Sdělení roku a místa konání připravovaného veletrhu totiž k zajištění účasti potenciálních vystavovatelů bylo objektivně nezbytné, což musel žalovaný předpokládat. Žalobce pak vystavovatele upozornil na požadavek mlčenlivosti. Tuto skutečnost proto nelze kvalitativně srovnávat se zveřejněním této informace v celostátním deníku, navíc formou, jež vyzněla vůči žalobci negativně. Tuto okolnost nelze posoudit ani jako spoluzavinění ze strany žalobce, neboť není v žádné souvislosti s porušením povinnosti žalovaným.
53. Vzhledem k závěru, že požadovaná smluvní pokuta není nepřiměřená, odvolací soud neshledal požadavek na její moderaci opodstatněným.
54. Z výše uvedeného plyne, že odvolání je důvodné. Odvolací soud proto podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil I. výrok napadeného rozhodnutí tak, že žalobě v celém rozsahu vyhověl (I. výrok tohoto rozsudku).
55. Protože došlo ke změně rozsudku, odvolací soud podle § 224 odst. 2 o. s. ř. znovu rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně. V řízení před soudem prvního stupně byl zcela úspěšný žalobce, proto mu soud podle § 142 odst. 1 o. s. ř. přiznal náhradu nákladů řízení, spočívající v náhradě zaplaceného soudního poplatku za podanou žalobu ve výši 12 500 Kč, odměně advokáta za čtyři úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepis žaloby a účast na jednáních soudu dne 5. 4. 2018 a 24. 5. 2018) po 9 300 Kč dle § 7 a § 11 odst. 1 advokátního tarifu (37 200 Kč), za jeden úkon právní služby (jednoduchá výzva k plnění) ve výši 4 650 Kč dle § 11 odst. 2 advokátního tarifu, náhradě hotových výdajů za pět úkonů právní služby po 300 Kč dle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu (1 500 Kč) a náhradě daně z přidané hodnoty (DPH) z odměny a hotových výdajů ve výši 21 % (9 103,50 Kč) dle § 137 odst. 3 o. s. ř. Celkem přiznal soud žalobci na nákladech řízení před soudem prvního stupně částku 64 953,50 Kč (II. výrok tohoto rozsudku).
56. O náhradě nákladů odvolacího a dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. za použití § 224 odst. 1 o. s. ř.
57. Plně úspěšnému žalobci byla přiznána náhrada nákladů prvního odvolacího řízení, spočívající v náhradě zaplaceného soudního poplatku za podané odvolání ve výši 12 500 Kč, odměně advokáta za dva úkony právní služby (sepis odvolání a účast na jednání odvolacího soudu) po 9 300 Kč (18 600 Kč), náhradě hotových výdajů za tyto úkony po 300 Kč (600 Kč) a náhradě DPH z odměny a náhrad (4 032 Kč). Na nákladech prvního odvolacího řízení soud přiznal žalobci částku 35 732 Kč.

58. V průběhu dovolacího řízení vznikly žalobci náklady sestávající z odměny advokáta za jeden úkon právní služby (vyjádření k dovolání) ve výši 9 300 Kč, náhrady hotových výdajů za tento úkon ve výši 300 Kč a náhrady DPH ve výši 2 016 Kč. Na nákladech dovolacího řízení soud přiznal žalobci částku 11 616 Kč.
59. Na nákladech druhého odvolacího řízení soud přiznal žalobci odměnu advokáta za sedm úkonů právní služby (sepis podání ze dne 21. 4. 2023 a 2. 5. 2023, jednání s klientem dne 28. 4. 2023 přesahující jednu hodinu, účast na jednání odvolacího soudu konaném dne 26. 4. 2023, dne 24. 5. 2023 – dva úkony, dne 31. 5. 2023) po 9 300 Kč (65 100 Kč), náhradu hotových výdajů za tyto úkony po 300 Kč (2 100 Kč), náhradu za promeškaný čas na cestách na jednání odvolacího soudu z Prahy do Brna podle §14 odst. 3 advokátního tarifu za 30 půlhodin po 100 Kč (3 000 Kč), náhradu DPH (14 742 Kč) a náhradu cestovného (v souladu s návrhem žalobce) ve výši 9 552,57 Kč včetně DPH. Na nákladech druhého odvolacího řízení soud přiznal žalobci částku 94 494,57 Kč.
60. Odvolací soud nepřiznal žalobci požadovanou odměnu za další tři porady s klientem přesahující jednu hodinu, neboť tyto již nepovažuje za účelně vynaložené úkony v rámci druhého odvolacího řízení.
61. Celkem přiznal soud žalobci na nákladech odvolacího a dovolacího řízení částku 141 842,57 Kč (III. výrok tohoto rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže Nejvyšší soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, ve lhůtě do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu.

Proti výroku o náhradě nákladů řízení není dovolání samostatně přípustné [§ 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.].

Brno 31. května 2023

Mgr. Eva Krčmářová v. r.
předsedkyně senátu